Ο ΑΓΙΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ

Μία ζωὴ πλήρης πίστεως - ἀγάπης καὶ σοφίας

10ον

ΤΟΥ ΗΡΝΗΘΗΣΑΝ τὸ θεῖον δικαίωμα τῆς διὰ τοῦ λόγου ὑπερασπίσεως τοῦ ἑαυτοῦ του ἔναντι ψευδῶν κατηγοριῶν, ἀλλὰ εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ χρησιμοποιήση τὴν γραφίδα. Νὰ γράψη, λοιπόν! Ἦταν μία ἰδέα.

Ἀλλά, δὲν ἔσπευσε. Ἀπὸ τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1890, ζῶντας εἰς τὴν Ἀθήνα, ὑπέφερε πολλά, μὲ χριστιανικὴν ὑπομονήν. Εἰς τὴν Αἴγυπτο εὑρισκόμενος ἐδικαιοῦτο νὰ λάβη μισθοὺς 16 μηνῶν καὶ δὲν τοῦ ἔδωσαν οὔτε ἕνα γρόσι! Ἡ περικοπὴ τῆς ἀπὸ 11 Ἰουλίου Πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς, ὅτι εἶχε λάβει τοὺς μισθούς του ἦταν ἕνα πελώριο ψέμμα. Καὶ ἔφυγε χωρὶς νὰ τοὺς ζητήση. Τί μεγαλοψυχία! Δὲν ἤθελε νὰ πικράνη τὸν ἄλλοτε εὐεργέτην του.

Στὴν Ἀθήνα, ὄχι μόνον καθυστεροῦσε ἐνοίκια, ἀλλὰ καὶ ἐπείνασε. Διότι, ὡς ἀλλοδαπός, δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ἐργασθῆ στὴν ἐκκλησία. Τουλάχιστον, αὐτὸ τὸ πρόσχημα εὕρισκε μπροστά του διότι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι παγκόσμιος καὶ δὲν θὰ ἔπρεπε κώλυμα πολιτογραφήσεως νὰ τὸ ἐπικαλῆται κανεὶς γιὰ νὰ στερήση καὶ αὐτὸν τὸν ἄρτον ἀπὸ ἕνα λειτουργόν Του

Ἡ σπιτονοικκυρὰ του ἀντελήφθη τὴν κατάστασιν. Δὲν θέλει νὰ μιλήση ἀνοιχτά.

—Δοκιμασία εἶναι θὰ διέλθει, ἀποκρίνεται αὐτός. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ζωήν μου ἀντιμετωπίζω ταιαύτης ἐντάσεως δοκιμασίαν. Ἀλλὰ γενηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. Τοῦτο καὶ μόνον πρέπει νὰ προπορεύεται εἰς πᾶσαν ἔκφανσιν τῆς ζωῆς μας. Ὅ,τι ἐπιτρέπει καλόν. Αὐτὸς τυγχάνει πάνσοφος.

—Πῶς βρεθήκατε ἔτσι χωρίς... χωρὶς τίποτα, χωρὶς ὑποστήριξη, θέλω νὰ πῶ, ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία;

—Εἶναι μία πλεκτάνη τοῦ ἀντιμάχου, τοῦ πονηροῦ. Ἐπιχειρεῖ νὰ μοῦ κάμψει τὴν ὑπομονήν, νὰ μὲ ἀναγκάσει νὰ ἀγανακτήσω.

Πρώτη φορὰ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἐγκατεστάθη ἀνοίγεται ἔτσι ἡ γλῶσσα του καὶ φανερώνει τὰ μυστικά του.

—Μὰ δόξα τῷ Θεῷ, συνεχίζει. Ὁ Χριστός μας, ἀγαπητὴ κυρία, ὁ γλυκύτατος Σωτήρ, τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς πανσέπτου ἁγίας Τριάδος, ἐνῶ εἶναι παντοδύναμος ἔχει τὴν συνήθειαν νὰ κρύπτει ἑαυτόν. Ἀπὸ ἄκραν ταπείνωσιν. Ἂν καὶ παμβασιλεύς, παραμένει ταπεινὸς καὶ πρᾶος. Δὲν καταδέχεται νὰ ἐμφανίζεται εἰς τοὺς προκαλοῦντας Αὐτὸν μὲ τὴν ἐξουσίαν τὴν ὁποίαν τῷ ἐχάρισεν ὡς θριαμβευτοῦ τοῦ θανάτου, ὁ Πατήρ. Παρὰ ταῦτα, εἰς ὅσους Τὸν ἀναζητοῦν μὲ καθαρὰν καρδίαν, εἰς ὅσους Τὸν ἐπικαλοῦνται θερμῶς, ἐστὲ βεβαία, ἐμφανίζεται... Ἐμφανίζεται καὶ ὤ. διαχέει ἄφατον παρηγορίαν, γλυκύτητα, φῶς, αἰωνιότητα εὐτυχίαν. Ἀναφαίρετον εὐτυχίαν.

Ἡ σπιτονοικοκυρά μου, μία ἁγία γυναῖκα, τοῦ δηλώνει ὅτι δὲν ἔχει ἀξίωσιν διὰ τὰ καθυστερούμενα ἐνοίκια καὶ ἐπὶ πλέον τοῦ στέλλει, συχνά, ἕνα πιάτο φαγητό..

Ἀναγκάζεται ὁ Νεκτάριος νὰ γράψη πρὸς τὸν Πατριάρχη διὰ νὰ ἐξωτερικεύση τὸ παράπονόν του τέσσερα ὁλόκληρα ἔτη μετὰ τὸν ἐξ Αἰγύπτου ἐκτοπισμόν του.

Ἔμαθε ὅτι ὁ Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος εἶχε ζητήσει ἀπὸ τὸν εἰς Αἴγυπτον «πολιτικὸν πράκτορα», ὅπως ἐλέγετο τότε ὁ πρεσβευτής, διότι ἡ Αἴγυπτος ἐκυβερνᾶτο ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους, πληροφορίας διὰ τὸν Νεκτάριον. Καὶ ὁ «πολιτικὸς πράκτωρ» Γ. Γρυπάρης ἔστειλε ἔκθεσιν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐκκλησιαστικῶν Δημ. Καλλιφρονᾶν, τῆς ὁποίας τὸ περιεχόμενον εἶχεν ὡς ἀκολούθως:

Πολιτικὸν Πρακτορεῖον τῆς Ἑλλάδος ἐν Αἰγύπτω
Ἀριθμ. Ἐμπ. Πρωτ. 3 καὶ 8
Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 28η Ἰανουαρίου 1894

Κύριε Ὑπουργέ!

Τῇ ἐντολῇ τῆς αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ χορηγήσω τῇ ὑμετέρᾳ Ἐξοχότητι πληροφορίας περὶ τῆς Αὐτοῦ Σεβασμιότητος τοῦ ἄλλοτε Ἐπισκόπου Πενταπόλεως κ. Νεκταρίου Κεφαλᾶ καὶ τὸν λόγον ἴδια τῆς ἐξ Αἰγύπτου ἀναχωρήσεως αὐτοῦ.

Τὸν ἐν λόγῳ ἐπίσκοπον μονάζοντα ἐν μονῇ τινι τῆς Χίου γνώρισε ὁ κ. Ἰωάν. Χωρέμης, λαβὼν δὲ αὐτὸν ὑπὸ τὴν προστασίαν του, συνέστησε θερμῶς τῇ Αὐτοῦ Πανιερότητι τῷ Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας, δαπάναις δὲ ἀμφοτέρων ἀπεστάλη πρὸς σπουδὰς θεολογικὰς ἐν Ἀθήναις, λαβὼν μετὰ τὴν κεκανονισμένην φοίτησιν ἐν τῇ θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθν. Πανεπ. δίπλωμα ἀπολύτου, ἐπανῆλθεν ἐνταῦθα, ὅπου ὁ Πατριάρχης ἐχειροτόνησεν αὐτὸν Ἀρχιμανδρίτην καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἱεροκήρυκα καὶ γραμματέα τοῦ Πατριαρχείου. Ἐν τοῖς λειτουργήμασι τούτοις ἐπεδείξατο πολὺν ἀληθῶς πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν ζῆλον, ἔζη δὲ βίον ἀληθοῦς ἀσκητοῦ. Μετά τινα χρόνον ἀπεστάλη ὁ Νεκτάριος ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου εἰς Κάϊρον ὑπὸ τὸν ἅγιον Λιβύης πατριαρχικὸν ἐπίτροπον, κατόπιν δὲ ἐπελθούσης δυσαρεσκείας μεταξὺ τοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ ἁγίου Λιβύης, ἀπῆλθεν οὗτος εἰς Σμύρνην, τὴν δὲ θέσιν αὐτοῦ ὡς Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου κατέλαβεν ὁ ἀρχιμανδρίτης Νεκτάριος, τηρήσας αὐτὴν καὶ μετὰ τὴν χειροτονίαν του εἰς Ἐπίσκοπον Πενταπόλεως. Καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν ἦτο τὰ μάλιστα εὐχαριστημένος ὁ Πατριάρχης ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἁγίου Πενταπόλεως, διότι καὶ ρέκτης καὶ δραστήριος ἐδείχθη, κατόπιν ὅμως ἤρξατο δυσαρεστῶν τὸν Πατριάρχην, ἅτε ἐπιδεικνύων διαθέσεις πρὸς αὐτόβουλον καὶ ἀνεξάρτητον ἐνέργειαν, διαθέσεις [illegible] τοῦ Πατριάρχου ἐκληφθείσας, ὡς ἀντιπειθαρχικάς, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἡ Αὐτοῦ Παναγιότης ἐνόμισεν ὀρθόν, νὰ ἀπομακρύνῃ αὐτὸν τῆς Αἰγύπτου. Κατὰ πηγὰς Πατριαρχικὰς πρὸς ταῖς ἀντιπειθαρχικαῖς διαθέσεσι, τὴν ἀπομάκρυνσιν ἁγίου Πενταπόλεως προὐκάλεσαν καὶ λόγοι ἠθικῆς. Καθῆκον ὅμως μοὶ ἐπιβάλλεται, νὰ ἀνακοινώσω, ὅτι κατ' ἄλλας πηγὰς καὶ ταύτας ἀξιοπίστους, ὑπῆρξεν ὡς πρὸς τοῦτο ὁ Μητροπολίτης θῦμα ραδιουργίας καὶ συκοφαντίας.

Ἐν τέλει λαμβάνω τὴν τιμήν, νὰ γνωρίσω τῇ Ὑμετέρᾳ Ἐξοχότητι, ὅτι παρὰ πάντων καὶ αὐτῶν τῶν περὶ τὸ Πατριαρχεῖον ὁ ἅγιος Πενταπόλεως ἐθεωρεῖτο ὡς κληρικὸς ἄριστος, ρέκτης καὶ δραστήριος.

Ὁ Εὐπειθέστατος
Γ. ΓΡΥΠΑΡΗΣ

Ὁ Ἅγιος Νεκτάριος

Μετὰ πάροδον τριῶν μηνῶν, λαβὼν γνῶσιν τῆς ἐκθέσεως αὐτῆς ὁ Νεκτάριος ἀπεφάσισε νὰ γράψη πρὸς τὸν Πατριάρχην. Διότι, ναὶ μὲν ὁ «πολιτικὸς πράκτωρ τῆς Ἑλλάδος» ἐβεβαίωνεν ὅτι ὁ Νεκτάριος εἶχε πέσει θῦμα ραδιουργίας καὶ συκοφαντίας, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον ὁμιλοῦσαν περὶ «λόγων ἠθικῆς», ποὺ εἶχαν, δῆθεν, ἐπιβάλλει τὴν ἀπομάκρυνσίν του καὶ αὐτὴ ἡ κατηγορία τοῦ ἐδυσκόλευε τὴν θέσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα καθ' ὃν χρόνον ἠγωνίζετο γιὰ τὸ ψωμὶ του κυριολεκτικῶς. Ἐκάθισε λοιπὸν καὶ ἔγραψε πρὸς τὸν Πατριάρχην. Ἄρχισε ἔτσι:

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαρτίου 1895
Παναγιώτατε Δέσποτα!
Τὴν Παναγίαν Ὑμῶν δεξιὰν εὐσεβάστως κατασπάζομαι
Εἰς Ἀλεξάνδρειαν.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐζήτησε διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν παρὰ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρεία πολιτικοῦ πράκτορος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως κυρίου Γ. Γρυπάρη πληροφορίας περὶ ἐμοῦ καὶ τὸν λόγον ἴδια τῆς ἐξ Αἰγύπτου ἀναχωρήσεώς μου. Εἰς ἀπάντησιν ἰδοὺ τί ἔγραψεν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον ὁ Κύριος Πολιτικὸς Πράκτωρ.

Ἀφοῦ ἀντέγραφε τὸ κείμενον τῆς ἐκθέσεως τοῦ Γρυπάρη ἐξακολουθοῦσε:

Τοσοῦτον, Παναγιώτατε, ἐγενόμην ἐγὼ κακὸς πρὸς Ὑμᾶς, ὥστε μετὰ τέσσαρα ἔτη ἀπὸ τῆς ἀδικωτάτης ἀπὸ Αἰγύπτου ἀναχωρήσεώς μου, καθ' ἃ ἐζήτουν (φυτοζωῶν) τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, ὅπως μερίζωμαι αὐτὸν τοῖς πτωχοῖς, κωφὸς καὶ ἄναυδος γενόμενος πρὸς τὰς ποικίλας τῶν Πατριαρχικῶν κατ' ἐμοῦ κατηγορίας, οἱ Πατριαρχικοὶ τοιαύτας κατ' ἐμοῦ νὰ δώσωσι πληροφορίας οὕτως ἐπισήμως ζητηθείσας παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως; Πότε Παναγιώτατε κατενοήσατε τὰς ἀντιπειθαρχικάς μου διαθέσεις; ἐν ὁποίοις ἐξεδηλώθησαν ἔργοις; ὁποῖαι αἱ ἐνδείξεις, ὥστε νὰ χαρακτηρισθῶ ὡς ἀσεβὴς καὶ ἐπαναστάτης καὶ δοῦλος πονηρὸς κακὰ μελετήσας κατὰ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μου ἀρχῆς;

Ὁποῖον Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον μὲ ἐδίκασε καὶ μὲ κατεδίκασε καὶ ἀπεφάνθη περὶ τῆς ἀνηθικότητός μου, ὥστε οἱ Πατριαρχικοὶ μετὰ παρρησίας νὰ πληροφορήσωσι τὸν πολιτικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πράκτορα, ἐπισήμως ζητοῦντα τὴν τοσαύτην σημαντικὴν παρ' αὐτῶν πληροφορίαν, ὅτι ἐδιώχθην ὡς ἐπαναστάτης καὶ ἀνήθικος; Ποῦ εὑρίσκονται τὰ πρακτικά; Ποῦ οἱ κατήγοροί μου; Ποῦ οἱ μάρτυρες; Ποῦ τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος; Ποῦ τὸ ἔδαφος ἐφ' οὗ ἐστηρίχθη ἡ κατ' ἐμοῦ ἐπίσημος αὕτη κατηγορία, δι' ἧς κατεδικαζόμην εἰς ἠθικὸν θάνατον; Ὅ τι ἦν μέγα κακὸν εἰργάσθην πρὸς Ὑμᾶς Παναγιώτατε ἢ καὶ τίνα τῶν Πατριαρχικῶν, ὅπως δολοφονηθῶ; Διότι ἡ τοσαύτη ὑμῶν κατ' ἐμοῦ μῆνις ἡ καὶ πόρρω παρακολουθοῦσά μοι, δι' ἧς ζητεῖται ὁ παντελὴς ὀλοθρευμός μου; Κατὰ τί τουλάχιστον ἠνώχλησα Ὑμᾶς; Ὁποῖον τὸ μέγα πρὸς Ὑμᾶς ἁμάρτημά μου; Ὁποία ἡ πονηρία μου καὶ ἡ κακία μου;

Ἐγὼ ἐπικαλοῦμαι μάρτυρα τὸν Θεόν, ὅτι οὐδέποτε περὶ οὐδενὸς ἐμελέτησα κακόν· μόνον τὸ ἀγαθὸν ἐμελέτησα καθ' ὅλην τὴν ζωήν μου καὶ αὐτοῦ ἐραστὴς καὶ ἐργάτης ἐγενόμην· φρονῶ ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου διαθέσεων πεῖραν ἔλαβε καὶ τρανὰς τὰς ἐνδείξεις ἔσχεν ἡ Ὑ. Θ. Παναγιότης. Ἀλλὰ ἤδη πρὸς τί ταῦτα πάντα; Τὸ ἔργον συνετελέσθη, ἡ μῆνις ἱκανοποιήθη, ὁ πονηρὸς παραδειγματικῶς ἐτιμωρήθη· πρὸς τί ἡ ἄκαιρος αὕτη διαμαρτύρησις; Πρὸς οὐδὲν πλέον ἕτερον, ἀλλ' ἢ πρὸς τὸ γνωρίσαι τῇ Ὑμετέρᾳ θειοτάτῃ Παναγιότητι, ὅτι πᾶσα ἡ κατ' ἐμοῦ μῆνις Αὐτῆς ἄδικος· ὁ Θεὸς ἔστω μοι μάρτυς καὶ κριτής.

Διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ εὔχομαι τὰ ἄριστα
+ Ὁ Πενταπόλεως Νεκτάριος

Μεγάλο εἶναι τὸ παράπονο τοῦ Νεκταρίου. Ἐγώ, λέγει, ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ἀπὸ τῆς (βιαίας) ἐξ Αἰγύπτου ἀναχωρήσεώς μου παρίστανα τὸν κουφὸ καὶ τὸν μουγγὸ στὶς ἀδικώτατες κατηγορίες σας. Οὔτε ἄκουγα, οὔτε μιλοῦσα (γιὰ νὰ μὴ σᾶς θίξω). Καὶ σεῖς, μετὰ τέσσαρα ἔτη, ἐπιμένετε σὲ κατηγορίες, ποὺ δὲν μὲ ἀξιώσατε νὰ τὶς ἀκούσω καὶ νὰ τὶς ἀντικρούσω; Καὶ μάλιστα σ' αὐτὰ τὰ τέσσαρα χρόνια δὲν μίλησα οὔτε γιὰ τοὺς μισθοὺς ποὺ μοῦ ἔφαγαν, ἐνῶ ἐγώ, ἐδῶ, φυτοζωοῦσα (δηλ. πεινοῦσα)... Τόσον κακός, λοιπόν, ἤμουν; Τί σᾶς ἔκαμα; Μάρτυς μου ὁ Θεός...

Τὸ «φυτοζωῶν», τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ἐν τῇ ἐπιστολῇ του, ἔχει πλήρη τὴν ἐξήγησίν του, διότι οὐδένα μισθὸν ἔλαβεν ἐκ τοῦ Πατριάρχου Σωφρονίου, ἀφ' ὅτου ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος

Εἰς ἐπιστολήν του, μετὰ ἔτη πολλά, πρὸς τὸν Πατριάρχην Φώτιον, διάδοχον τοῦ ἐκδιώξαντος αὐτὸν Σωφρονίου, διαφαίνεται σαφῶς τὸ ἀνωτέρω γεγονός, ὅπου μετὰ γλώσσης πλήρους ταπεινότητος καὶ ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν Θείαν Δικαιοσύνην γράφει:

«...Κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου, τὴν ἐπ' οὐδενὶ δικαίῳ στηριζομένην, ὁ χρόνος τοῦ δικαιώματος τῆς μισθοδοσίας ἔληγεν ἐν τῇ ἐνάρξει τοῦ χρόνου τῆς εἰς Ἀρχιερέα προχειρίσεώς μου. Διὸ καὶ μοὶ ἠρνήθη τὴν πληρωμὴν τῶν 16 μηνιαίων μισθῶν τοὺς ἀπὸ τῆς χειροτονίας μου εἰς Ἀρχιερέα καὶ ἐντεῦθεν, ους μοὶ καθυστέρει ἕνεκα οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, ὡς ἔλεγε, μέχρι τῆς ἀπολύσεώς μου, ἐν τῷ εὑρισκόμεθα ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ὑποβαλλομένων ἐγγράφων... καὶ ἐκ πνεύματος εἰρήνης μὴ εἰσακουσθέντες διαμαρτυρόμενοι ἀλλ' ἡμεῖς ἐξ ἀπολύτου σεβασμοῦ πρὸς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ πρόσωπον ἐπ' τῇ διπλῇ ἀδικίᾳ, ὑπετάγημεν τῷ θελήματι αὐτοῦ καὶ ἀνεχωρήσαμεν ἐξ Αἰγύπτου, ἐλπίζοντες εἰς τὴν ἀπόδοσιν δικαιοσύνης ἐν ἡμέρᾳ ἡ εὐδοκήσει ὁ Θεός».

Ἰδοὺ τὸ ἠθικὸν μεγαλεῖον τοῦ ἁγίου ἀνδρός! Διαμαρτυρία ὁποία ἐν ταπεινῷ φρονήματι λέξει ἤπια καὶ ταπεινή, ἐνῶ ἠδύνατο νὰ διαμαρτυρηθῆ ἐντόνως καὶ νὰ ζητήση ὅπως ἀποκατασταθῆ δημοσίως καὶ τιμωρηθοῦν οἱ διαβολεῖς του. Ἐγκαταλείπει ὅμως τὰ πάντα ὁ Ἅγιος τῷ Θεῷ ἀκολουθῶν τὸ Γραφικόν: «λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως». (Πέτρ. Α', β', 23).

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία μας

Τὸ ἄρθρον τοῦ κ. Δ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΕΚ ΤΗΣ 3ης ΣΕΛΙΔΟΣ

ἔρευνας στὸ μέγιστο δυνατὸ βαθμό.

3) Νὰ δοθοῦν στοὺς ἀγρότες ὡρισμένα δημόσια καὶ μοναστηριακὰ χτήματα ὅπως τὸ μεγάλο χτῆμα στὸ Αἴγιο 2.500 χιλ. στρεμμάτων ποὺ ἐνδιαφέρει τὰ τρία χωριά, Ροδιά, Ζαχλωρίτικα, Τρυπιά. Τὸ Μέγα—Σπήλαιο δὲν ἔχει ἀνάγκη τὸ χτῆμα αὐτὸ καὶ ἡ γῆ μαραζώνει στὰ χέρια μὴ ἀγροτῶν.

4) Νὰ μελετηθεῖ εἰδικὰ ἡ γενικώτερη περιφερειακὴ ἀνάπτυξη γιὰ βιομηχανίες ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχουν πρῶτες ὗλες, ὥστε οἱ γειτονικοὶ ἀγροτικοὶ πληθυσμοὶ νὰ βρίσκουν ἐργασία καὶ νὰ μὴν τρέπωνται σὲ φυγὴ ο ρα. Τὸ παράδειγμα τῶν γύρω χωριῶν τῆς Πάτρας ποὺ πολλοὶ ἀγρότες δουλεύουν ἐργάτες καὶ ἀφιερώνουν καὶ ὧρες στὰ χτήματά τους λέει πολλά.

5) Ἕνα ἄλλο τεράστιο θέμα ποὺ μπορεῖ νὰ ἐπιφέρει ἐπαναστατικὲς ἀλλαγὲς εἶναι συνεταιρισμοὶ ἢ ὁμάδες ἀγροτῶν γιὰ ἀπὸ κοινοῦ καλλιέργειες χωρὶς κατάργηση τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας ἀλλὰ μὲ ἐνίσχυση σὲ δάνεια μηχανήματα, γεωπόνους κτλ. Στὴ Γαλλία ἔχει ἐφαρμοσθεῖ σὲ σημαντικὴ κλίμακα μὲ ἄριστα ἀποτελέσματα. Τὸ θέμα εἶναι μεγάλο καὶ θὰ χρειαστῆ ἐπίσης νὰ δημοσιευτεῖ εἰδικὴ ἐργασία, γιατὶ ὁ ἀναδασμὸς δὲν ἔδωσε σπουδαῖα πράγματα.

6) Γιὰ τὸ συντονισμὸ ἀνάπτυξης τῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ καὶ ἐμπορίας βιομηχανοποίησης πρέπει νὰ ἱδρυθῆ ὀργανισμὸς ὀπωροκηπευτικῶν μὲ εἰδικοὺς κλάδους ὅπως Ὀργανισμὸς Λεμονιῶν, κτλ. Ἐπίσης εἶναι ἀναγκαῖος Αὐτόνομος Ὀργανισμὸς Κτηνοτροφίας. Στοὺς ὀργανισμοὺς αὐτοὺς ὅπως καὶ στοὺς ὑπάρχοντες ΑΣΟ, ΚΣΟΣ, ΕΟΚ, Ο. Βάμβακος κτλ., νὰ εἶναι οὐσιαστικὸς ὁ ἔλεγχος τῶν ἀγροτῶν κι' ἀνάλογη συμμετοχή.

7) Μεγάλο κεφάλαιο εἶναι ἐπίσης τὸ ζήτημα τῆς ἀναδιάρθρωσης τῶν καλλιεργειῶν γιὰ αὐτάρκεια σὲ ὡρισμένα εἴδη ὅπως κτηνοτροφικά, ἀνταγωνιστικότητα, ἐξαγώγιμα προϊόντα εἰδικὰ ὑπὲρ πρώϊμα ἢ ὄψιμα, γιὰ καλλιέργειες γενικώτερα ὑψηλῶν εἰσοδημάτων, γιὰ συγκαλλιέργειες, κτλ.

8) Γιὰ τὴν Ἀχαΐα καὶ ὁλόκληρη τὴν Πελοπόννησο προέχει ἀκόμα ἡ ταχυτάτη ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῆς ἀναμπέλωσης. Ἡ φυλλοξήρα χτύπησε ἤδη τὴν Αἰγιάλεια καὶ ὁλόκληρη ἡ ἀμπελοκαλλιέργεια καὶ σταφιδοκαλλιέργεια σὲ λίγα χρόνια θὰ τιναχτεῖ στὸν ἀέρα. Δυστυχῶς ἐδῶ οἱ πάντες κοιμοῦνται μακάρια. Κράτος, ἀγρότες καὶ ὀργανώσεις τους. Χρειάζονται εἰδικὰ φυτώρια κρατικὰ ἀμερικάνικων ὑποκειμένων, εἰδικοὶ ἐπιστήμονες, εἰδικὲς ἐδαφολογικὲς ἔρευνες, κίνητρα γιὰ ἀναμπέλωση καὶ ὅλα αὐτὰ σημαίνουν ὀργάνωση ποὺ δὲν ὑπάρχει καὶ κεφάλαια.

Ἐπισημαίναμε καὶ στὸν τομέα τῆς ἀνάπτυξης τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας τὰ κύρια γιατὶ ὁ χῶρος δὲν παίρνει περισσότερα.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ἀξίζει τὸν κόπο νὰ ποῦμε λίγα πράγματα καὶ ἐδῶ. Γιατὶ ἡ εἰκόνα στὸ χωριὸ ἀπὸ τὴν πλευρὰ αὐτὴ εἶναι κυριολεκτικὰ θλιβερή. Ἡ μόνη διασκέδαση ἔχει καταντήση τὸ χαρτοπαίγνιο. Οἱ νέοι ἐκεῖ χάνουν πολύτιμο χρόνο καὶ σωματικὴ καὶ ψυχικὴ ὑγεία, ἐνῷ σύγχρονα εἶναι τὸ καλύτερο σχολεῖο ἀπολιτικοποίησης καὶ ἀπομάκρυνσης ἀπὸ τὴν πάλη γιὰ τὰ προβλήματα. Τὸ ἄλλο σχολεῖο εἶναι ἡ τηλεόραση ποὺ ὅπου ὑπάρχει, πέρα ἀπὲ ἐξαιρέσεις κάνει ὅ,τι μπορεῖ νὰ ἀποβλακώσει τοὺς ἀνθρώπους.

Χρειάζεται νὰ φθάση τὸ καλὸ θέατρο, ὁ καλὸς μουσικὸς θίασος ὁ καλὸς κινηματογράφος, τὸ καλὸ βιβλίο στὸ χωριὸ κι' αὐτὸ εἶναι ζήτημα κρατικῆς μέριμνας ποὺ γιὰ νὰ γίνει χρειάζονται νὰ τὸ παλαίψουν οἱ ἴδιοι οἱ ἀγρότες.

ΠΟΥ ΘΑ ΒΡΕΘΟΥΝ ΟΙ ΠΟΡΟΙ

Γιὰ νὰ γίνει ὅμως αὐτὴ ἡ ριζικὴ ἀλλαγὴ στὴν ὕπαιθρο καὶ νὰ μὴν ἐρημωθεῖ σιγά—σιγὰ ὅπως γίνεται, χρειάζεται μιὰ ἀνάπτυξη ἡ πολιτικὴ ὅπως εἴπαμε ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ ὄχι ὑπὲρ τῶν μονοπωλίων ὅπως κάνει ἡ σημερινὴ κυβέρνηση.

Χρειάζονται εἰδικὰ προγράμματα, ἐπιστήμονες, κεφάλαια. Καὶ ποῦ θὰ βρεθοῦν; Λιτότητα λέει ἡ Κυβέρνηση, στρατιωτικὲς δαπάνες γιὰ τὴν Τουρκία κτλ., ὅμως ὁ Παπαληγούρας ἔχει πεῖ ὁ ἴδιος πὼς τὰ μεγάλα μονοπώλια καὶ συγκροτήματα δὲν πληρώνουν φόρους καὶ οἱ στατιστικὲς λένε ὅτι οἱ βιομήχανοι ἔμποροι — ἐπαγγελματίες — βιοτέχνες —ἐλεύθεροι ἐπαγγελματίες ἔχουν κατὰ μέσο ὅρο 8,5 χιλιάδες μηνιαῖο εἰσόδημα ἐνῷ οἱ μισθωτοὶ 15,5 χιλιάδες! Ἐκεῖ καταντήσαμε μὲ τὶς φοροαπαλλαγές, φοροδιαφυγές, ἀποικιακὰ προνόμια στὰ ἐπενδυμένα ξένα κεφάλαια κλπ.

Ἰσομερὴ κατανομὴ τῶν φόρων ἄρθρο πρῶτο λοιπόν. Καὶ νὰ πληρώνει τὸ μεγάλο κεφάλαιο. Ὕστερα μὲ τὴν ἔνταξη στὴν ΕΟΚ τὸ καθεστὼς τῶν Ταμείων εὐνοεῖ ἰδιαίτερα τὴν Ἑλλάδα ποὺ εἶναι ἡ πιὸ καθυστερημένη ἀγροτικὰ τῆς Εὐρώπης. Ἔχουμε ἀναπτύξει σὲ σειρὰ ἄρθρων πῶς μποροῦμε νὰ παλαίψουμε —καὶ θὰ χρειασθεῖ νὰ παλαίψουμε σκληρὰ γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῶν καλυτέρων δυνατῶν ὅρων. Ὥστε νὰ μεγιστοποιήσουμε τὶς θετικὲς πλευρὲς τῆς ΕΟΚ καὶ νὰ ἐλαχιστοποιήσουμε τὶς ἀρνητικές. Εἰδικὰ στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία. Μιὰ τρίτη πηγὴ εἶναι τὰ Εὐρωπαϊκὰ κεφάλαια μὲ συμφέροντες ἐθνικὰ ὅρους ὅπως κάνουν ἀκόμα καὶ οἱ σοσιαλιστικὲς χῶρες καὶ ὄχι ξεπούλημα ὅπως γίνεται ἐδῶ.

Μιὰ τέτοια πολιτικὴ ὅμως πρέπει ὅπως εἴπαμε νὰ τὴν πάρουν οἱ ἴδιοι οἱ ἀγρότες στὰ χέρια τους. Καὶ πρὶν ἀπ' ὅλα νὰ ψάξουν νὰ βροῦνε τὶς αἰτίες τῆς κακοδαιμονίας. Γιατὶ τὸ πλέγμα τοῦ κατεστημένου πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ποὺ τοὺς ξεζουμίζει μεθοδικὰ καὶ συστηματικὰ ἔχει βαθειὲς τὶς ρίζες. Αὐτὲς τὶς ρίζες πρέπει νὰ σκάψουν νὰ τὶς βροῦνε καὶ νὰ τὶς κόβουνε σιγά—σιγὰ γιατὶ μὲ μιᾶς εἶναι ἀδύνατο ἀφοῦ εἶναι πολλὲς καὶ δυνατές. Ἔχουν ὡριμάσει τώρα πλέον οἱ προϋποθέσεις στὴν ὕπαιθρο γιὰ σημαντικὲς ἀλλαγὲς ἀκόμα καὶ ἀντιμονοπωλιακοῦ χαρακτῆρα. Καθῆκον ὅλων μας εἶναι νὰ βοηθήσουμε τοὺς ἀγρότες νὰ συνειδοποιοῦν ὅλο καὶ περισσότερο τὴν ἀνάγκη αὐτῶν τῶν ἀλλαγῶν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάγκη νὰ ἀγωνίζωνται ἑνωμένοι μέσα στὶς ὀργανώσεις τους γιὰ τὴν πραγματοποίηση αὐτῶν τῶν ἀλλαγῶν ποὺ θὰ ἀλλάξει τὴν τύχη τους.

Δ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
πρώην βουλευτής

Θρησκευτικὸ συνέδριο στὴ Μόσχα γιὰ τὴν εἰρήνη

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΕΚ ΤΗΣ 3ης ΣΕΛΙΔΟΣ

σκη ἀπὸ τὴν Ὁμοσπονδιακὴ Δημοκρατία τῆς Γερμανίας καὶ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Παναφρικανικοῦ Συνεδρίου Ἐκκλησιῶν Μπουρζὲς Κὰρρ διέψευσαν τὶς ἐπινοήσεις γιὰ διώξεις τῶν πιστῶν στὴν ΕΣΣΔ καί, συγκεκριμένα, ὑπεγράμμισαν ὅτι στὸ σχέδιο τοῦ νέου σοβιετικοῦ συντάγματος ποὺ δόθηκε στὴ δημοσιότητα γιὰ παλλαϊκὴ συζήτηση ὄχι μόνον ἐπικυρώνεται, ἀλλὰ καὶ προσλαμβάνει νέα πληρότητα ἡ ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως.

Οἱ σύνεδροι ἐξέφρασαν τὴν πεποίθηση ὅτι ἡ συνάντησις στὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Μοσκβὰ ἀπετέλεσε σημαντικὸ γεγονός, ποὺ ἔδωσε καινούριο παλμὸ στὶς προσπάθειες γιὰ τὴν παγίωση τῆς διεθνοῦς εἰρήνης καὶ τῆς συνεργασίας.

ΒΛΑΔΙΜΗΡΟΣ ΛΙΣΕΝΚΟΦ
ΙΓΚΟΡ ΤΡΙΓΙΑΝΟΦΣΚΗ

Τυπογραφεῖον Καλλιτεχνικὸ
"ΣΑΜΑΡΤΖΗ"
ΕΝΤΥΠΑ - ΜΠΙΛΙΕΤΤΑ
ΑΓΓΕΛΤΗΡΙΑ ΓΑΜΩΝ
ΕΥΡΩΠΗΣ
Ἀγ. Ἀνδρέου 61 (ἐντὸς τῆς στοᾶς)
Τηλ. 275-505 ΠΑΤΡΑΙ

ΙΩ. ΓΙΑΛΕΛΗΣ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ
ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ 68
ΤΗΛΕΦ. 276-892

Διὰ τὰ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ
καὶ τὶς
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
Γιὰ ὅλους ὅσους σερβίρουν καὶ πίνουν
Καφὲ
ΕΣΠΡΕΣΣΟ
ΓΑΛΛΙΚΟΝ
ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ
ΚΑΦΕΣ ΣΑΝΤΟΣ
ΝΤΕΖΙΡΕ
Ὁ Καλύτερος τῆς Βραζιλίας
Ἔξοχον χαρμάνι ὑψηλῆς ποιότητος.
★
Καθημερινὴ διανομὴ διὰ τῶν αὐτοκινήτων μας στὰ Ξενοδοχεία καὶ τὰ καταστήματα
Ἄμεσος ἐκτέλεσις παραγγελιῶν δι' ἐπαρχίας.
ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ
Ο καλύτερος καφές των Αθηνών από το 1901
ΣΤΕΦ. ΣΤΡΕΙΤ 1 (Στενὸν Κεντρικοῦ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ)
Τηλέφωνα:
ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΩΝ 32.18.428
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ 5020-140

ΣΕΣ
1965
Ἡ Σχολή μας ἀνταποκρινομένη στὶς πολλαπλὲς ἀνάγκες τῆς συγχρόνου ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐξυπηρετήση τοὺς ὑποψηφίους Ἐκγυμναστὰς ὁδηγῶν αὐτοκινήτων, ἔθεσε εἰς λειτουργίαν τμῆμα ΕΚΓΥΜΝΑΣΤΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ, μὲ προοπτικὲς ἀφοῦ περατωθῆ τὸ ἤδη ἀνεγειρόμενον σύγχρονο κτίριον τῆς Σχολῆς μας νὰ ἐπεκταθῆ καὶ σὲ ἄλλους τομεῖς δραστηριότητος τῆς Ἐκπαιδεύσεως ποὺ ἀφοροῦν τὸ αὐτοκίνητο.
Διὰ περισσοτέρας πληροφορίας ἀπευθύνεσθε εἰς τὸν κ. Σ. Συμεωνίδην ΚΑΛΑΜΟΓΔΑΡΤΗ 18α. - ΠΑΤΡΑΙ ΤΗΛ. (061) 321-278 καὶ 323-563.
Εἰδικὸν τμῆμα γιὰ ἀποφοίτους, Γυμνασίου καὶ Τεχνικῶν Σχολῶν (Μέσης Ἐκπαιδεύσεως).

Κλειδιὰ
κλειδωνιὲς
λουκέτα
Ἐὰν κλειδωθήκατε ἔξω, ἐὰν χάσατε τὸ κλειδί σας ἐὰν χάλασε ἡ κλειδαριά σας, τηλεφωνῆστε μας νὰ σᾶς ἐξυπηρετήσωμεν στὰ τηλέφωνα:
275-006 & 271-443
Κατασκευὴ κλειδιῶν σὲ 2 λεπτὰ
ΤΟ ΠΛΕΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΑΙ ΩΡΓΑΝΩΜΕΝΟ
ΚΛΕΙΘΡΟΠΟΙΕΙΟΝ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ
μὲ τὴν μεγαλυτέραν συλλογὴν κλειδιῶν. Κατασκευάζονται κλειδιὰ μέσα σὲ ἕνα λεπτὸ μὲ εἰδικὰ ἠλεκτρονικὰ αὐτόματα μηχανήματα νεωτάτου τύπου ἀπολύτου ἀκριβείας
Βαφαὶ — Στιλβώσεις ὑποδημάτων — τσαντῶν μὲ εὐρωπαϊκὰ βερνικοχρώματα τελείως ἀνεξίτηλα
ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΛΑΧΟΥ
ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ — ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 13
(Κάτω μέρος πλατείας Ὄλγας) τηλ. 275-006

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ
ΦΩΤΟ ΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
αρτιν 1931
ΠΑΤΡΑΙ — ΑΘΗΝΑΙ
κλισσε δι' ολας τας εκτυπωσεις
εφημεριδων · περιοδικων
βιβλιων · διαφημισεων · αφισσων
κλπ εντυπων
πολυχρωμα · μονοχρωμα
ΠΑΤΡΑ: ΦΙΛΟΠΟΙΜΕΝΟΣ 47 ΤΗΛ. 276 203
ΑΘΗΝΑ: ΓΕΡΑΝΙΟΥ 6 ΤΗΛ. 5240 761

«ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ»
Ἑβδομαδιαῖο ὄργανο σοσιαλιστικοῦ ἀγῶνα καὶ προβληματισμοῦ
Βιβλιοπωλεῖο "Τροχὸς" καὶ Κεντρικὸ Πρακτορεῖο Τύπου

ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΕΣ ΤΟΙΧΟΥ
ΝΕΕΣ ΠΑΡΑΛΑΒΕΣ
Ἀπὸ Ἀγγλίαν
Γερμανίαν, Ὀλλανδίαν
ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ & ΛΑΒΑΜΠΛ
Πλουσία συλλογὴ σχεδίων
καὶ χρωματισμῶν
Β. ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.
ΑΓ. ΑΝΔΡΕΟΥ 137
Πώλησις χονδρικὴ - λιανικὴ

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΔΡΙΚΑ
Κοστούμια
Μοντγκόμερυ
Τζάκετ
Πλευτὰ
Ὑπουάμισα
Καὶ ὅ,τι θελήση ὁ ἄνδρας
σὲ τιμὲς καταπληκτικὲς
Ἐπισκεφθῆτε μας
ΚΟΡΙΝΘΟΥ 251
γιὰ νὰ πεισθῆτε